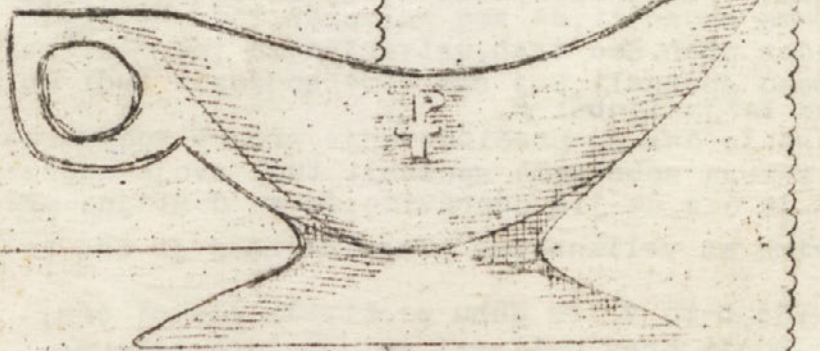

Svetovno

iskre

VIPAVA 1969

LETO: I.
ŠT: II

POST

Začenjamo novo dobo cerkvenega leta. V liturgiji bomo podoživljali Kristusovo življenje od darovanja v templju vse do njegovega trpljenja in smrti na križu, pa do vstajenja, vnebohoda in prihoda Svetega Duha na binkoštni praznik. To je drugo poglavje zgodovine našega odrešenja. Kristus je živel na zemlji, učil, zdravil, tolažil in s tem izpolnjeval svoje poslanstvo: ubogim zemljanom je razodel Božjo ljubezen.

Njegova ljubezen je šla dlje kot do jaslic. Preko trpljenja je šla na vrh Kalvarije. Tam se je dala pribiti na križ. Ko je umiral, je imel Kristus pred sabo ves svet, tudi pretekle in prihodnje rodove. Dolga tisočletja zaprta nebesa so se na stežaj odprla, odprla za vse, ki želijo priti vanje.

Živimo v postu. Post je za nas pomemben čas. To je duhovna obnova Božjega ljudstva. Na pepelnično sredo smo dobili odgovor na vprašanje, kaj smo. "Pomni, človek, da si prah in da se v prah povrneš -!"... Kaj vse si včasih predstavljamo, da smo! Koliko da znamo! Koliko da zmoremo! Prevzetnost in častihlepnost uničujeta v nas ljubezen do Boga in do bližnjega. Kaj ni bila ravno častihlepnost vzrok prvega greha? Prav je, da v postu pogledamo vase in premislimo, kaj smo. Če bomo iskreni, bomo spoznali, da smo res prah. Toda ne čisto navaden prah. Smo prah, ustvarjen za večno srečo. Ko bomo spoznali, kaj smo, bomo spoznali tudi neizmerno Božjo ljubezen.

Post je čas za prečiščevanje src. Ob spoznavanju samega sebe bomo spoznali tudi svoje napake. Zdaj je čas, da jih odpravimo, da se dostojno pripravimo na velikonočne praznike. Zdaj je čas milosti.

Le, če bomo v tem duhu preživeli postni čas, bomo mogli prav doživeti in dovolj ceniti velikonočno skrivnost, to največjo skrivnost neizmerno božje ljubezni do nas, do prahu-ustvarjenega za večno srečo!

Kaj je Bog?

Kot majhen še otrok
sem vprašal mamo: "Kaj je Bog?"
Peljala me je v njive zelene,
vse s človeškim znojem prepojene,
pokazala mi je žitna polja,
širne gozdove, visoke gore.
Tokrat mi je tiho dejala :
"Sedaj si še otrok
in ne umeš dela Božjih rok,
a kmalu večji boš,
takrat umel boš, kaj je Bog."

R.J.

Trenutek

Obraz napet kot strokovnjaka,
tiho strmim in čakam kot lovec na srnjaka.
Z rokami segam si v razmršene lase,
pritiskam dlan na vroče čelo,
tuhtam, mislim in preudarjam :
-Bog !?

Kje, kaj, kdo si ?! -

Ti se mi pa le suohljaš :

"Otrok moj, me ne poznaš ?"

- "Moj oče, ti si ?"

Me ljubiš li ?"

ZORO

Materi

Tvoji lasje so se lesketali
v mesečini, o, mati!
Ustnice so ti trepetale
v vroči molitvi.
Tiho, tiho drsel je molek
v tvoji roki,
ko molila si zame.

Bog je izpolnil tvoje
tihe prošnje,
uslišal srčne želje,
poklical me k sebi
je v jarem sladak,
da služim zvesto Mu,
ki je ponižen, krotak.

S.J.

NA TUJE (nadalje)

Minila je polnoč. Tedaj se je daleč nekje pojavil sij. Čez nekaj časa se je v daljavi prikazalo osvetljeno mesto. V kupé je stopil sprevodnik in povedal: "Čez deset minut bomo v Frankfurtu."

France se je hitro oblekel in se pripravil, da izstopi. Vlak se je ustavil. France se je prerinil k izhodu. Kmalu se je znašel med vrvečo množico turistov in delavcev. Ni vedel, kam naj se obrne. Tedaj se je k njemu prerinil mlad fant. "O, Janez", je pozdravil France. Segla sta si v roke in odšla s postaje. Čeprav je bilo komaj nekaj čez polnoč, je bilo mesto zelo živo. V svitu neonskih luči in kričečih reklamnih napisov vseh barv in oblik je izgledalo čudno in franceta je postalo strah tujine. Kmalu sta dobila taxi in se odpeljala do Janezovega stanovanja. "Majhno je in skromno", se je opravičeval Janez. "A za nekaj časa se bova že nekako stisnila"

France je bil utrujen. Legel je na kavč, a zaspati ni mogel. Žal mu je bilo, da ni ostal doma. Šele proti jutru je zaspal. Ko je šel Janez zjutraj v službo,

ga ni budil. Vstal je šele ob enajstih. Od dolge poti ga je vse bolelo. Uredil je prtljago in po del zajtrk, ki mu ga je pustil Janez na mizi. Potem je spet legel in premišljeval. Bal se je prihodnosti...

Drugo jutro sta šla oba v tovarno. Nad vhodom je bil ogromen napis. Iz tovarne je pravkar pripeljal vlak, naložen z novimi avtomobili.

Prišla sta v neko pisarno. France je znal samo nekaj nemških besed, zato je govoril zanj Janez, ki je najprej pozdravil: "Guten Morgen!" France je bž ponovil za njim. Debelušen možakar, ki je sedel za mizo, je malomarno odzdravil. Potem sta se z Janezom nekaj razgovarjala, a France ni razumel skoraj nič. Mož je vstal in vsi trije so odšli v drugo pisarno. Tu je bilo polno ljudi. Ropotali so pisalni stroji, zvonili so telefoni. Debelušni možakar je nekaj govoril z drugim uradnikom. Nato je Janezu nekaj razlagal. Janez je pozaravil, in pomignil Francetu. Odšla sta iz pisarne. "Bo kaj?", je vprašal France. "Seveda bo, toda preden boš prišel na kakšno boljše mesto, se boš moral naučiti nekaj nemščine. Učil te bom kar jaz. Do tedaj pa bova delala skupaj pri stiskanju odbijačev za avtomobile." France se je namrdnil. Janez ga je miril: "Kaj pa se spakuješ? Ali si mislil, da boš tukaj v Nemčiji postal takoj kar direktor? Potopljenje, potrpljenje!" France je dobil delovno obleko in z Janezom sta odšla na delo.

Strašen ropot se je razlegal po veliki dvorani. Vzdušje je bilo razporejeno ogromno strojev. Janez in France sta odšla k enemu od teh. "To je pa moja mašinka", je pojasnil Janez in skočil k stroju. Pognal ga je in pomignil Francetu, naj mu pomaga spraviti v režo velik kos pločevine. Stroj je zaropotal in na drugem koncu so prihajali ven odbijači za avtomobile. France se je najprej samo čudil. Šele, ko ga je Janez opomnil, se je lotil dela. Voziti je moral

odbijače v galvanizacijski oddelek.

"Kaj mi zdaj koristijo formule s fakultete?" si je mislil France. Na vse je bil jezen. Dopoldne je bilo dolgo. Ko sta se z Janezom vrnila na stanova - nje, sta si skuhala kosilo, nato pa je Janez učil Franceta nemščino. Šlo je kar dobro, saj je bil France precej nadarjen. Pozno v noč sta odšla spat.

Drugi dan je bil čisto enak prejšnjemu. Tako je minil teden, mesec, minila sta dva meseca. Zdaj je znal France že kar dobro nemško. Nekega dne se je o junačil in z Janezovo pomočjo napisal prošnjo za sprejem v oddelek za načrtovanje modelov. Dolgo je čakal na odgovor. Čez dva tedna je dobil kuverto z odgovorom: - Zaenkrat je vse zasedeno.!

France je bil jezen. S plačo je bil sicer zadovoljen, toda delo je bilo težko. Neko dopoldne se je France napotil v pisarno tistega debelušnega možaka, ki ga je sprejel na delo. Zdaj ni rabil zastopnika. Ker sam je razložil svoje želje.

"Vi ste pa res čudni", je zabrundal možak z očali na nosu. "K nam ste prišli vendar delat, ne sedeti! Káj pa vam ni všeč? Ali vam ne plačamo dovolj? Kam pa naj vas vtaknemo? Že tako vas je preveč!" France mu je pojasnil, da ima fakulteto in diplomo, on pa mu je odvrnil: "Nas briga samo to, da znate delati. Vse drugo bi raje doma pustili. Saj vas nismo mi štipendirali. ... No, če pa že ravno želite na kakšno drugo mesto - mogoče bi bilo kaj prostora v lakirnici..."

France ni nič odgovoril. Pozdravil je in odšel. Drugo jutro ga je pri vratarju čakala kuverta, v njej pa vest, da je premeščen v lakirnico. Bil je še bolj jezen. Ko je dve uri vonjal neznošen duh po laku, je odšel spet v pisarno.

"Kaj pa je spet narobe?", se je začudil možak. - "Za vruga! Ali mi niste obljubili boljše službe, ko se bom naučil nemščine? Kaj mislite, da sem igrača?" ... Še je govoril in vpil, dokler ga možak ni odslovil iz pisarne. Od tistega dne je bil France zapisan kot nezadovoljnež, upornik...

Poleti je nastopila v tovarni kriza. Skladišče je

bilo polno. V zraku je kot separica visel strah, kdaj se bo začelo. Nekega dne popoldne, ko se je delo končalo pa...

Iz zvočnikov se je oglasilo: -Prosimo, inozemske delavce, da malo počakajo! -Med delavci je završalo. -Zaradi krize, ki je nastopila smo prisiljeni odpustiti nekaj delavcev, in sicer:...

France je obstal kot vko-pan. Med ostalimi imeni je zaslišal tudi svojega. -Delavci, ki smo odpustili, imajo zagotovljeno službo pri raznih drugih podjetjih. -Iz zvočnikov so odmevala imena raznih rudarskih krajev. France je odšel v pisarno. "Tukajle imate pismo za upravo rudnika". Vzel je pismo, zaloputnil vrata in brez besed odšel. Janez je že vedel za njegovo usodo. Zvečer sta šla v gostilno. France je pil, da bi pozabil na žalost. Ko se je zbudil iz pijanosti, mu je bilo še huje.

Drugo jutro se je z vlakom odpeljal proti severu, v majhno rudarsko naselje, vse črno od prahu in saja. Med potjo je premišljeval, prvič po dodeljenem času. -Kaj ko bi se vrnil domov? Ta misel je postajala vse močnejša. Toda vstajala je druga in je prevpila prejšnjo: -Kaj pa bodo rekli! Smejali se mi bodo in mi privoščili. -

Popoldne je prispel na crlj. Pokazali so mu barako. Vanjo je zvlekel svoje stvari. Legel je na trdo slamnjačo. Iz torbe je vzel pismo in začel pisati: ... -Dragi domači!

Lepo vas pozdravljam. Imam se dobro... Taka so pisma vseh tistih, ki so razočarani nad tujino, pa jih je tega sram priznati.

Delo v rudniku je bilo neprimerno težje kot v tovarni. Francetu je bilo dolčas po vsem dobrem in lepem. Nekega večera je sedel v sosednji baraki pri kartah. Nenadoma je zagledal lepo in mlado dekle. Na prvi pogled mu je bila všeč. "Guten Abend, liebe Fräulein". Spoznala sta se.

Čas je mineval. France je pozabil na Marto in se zaljubil v gospodično Helgo. Ljubezen je ras-

1a. Čez nekaj mesecev sta se France in Helga vračala od oltarja s poročnim prstanom na roki.

Minili sta dve leti. France se je privadil na težko delo. Vdal se je v usodo. Tudi mali Franci ga je razveseljeval, ko mu je veselo skakal po kolenih in ga cukal za nos.

Nekaj dne je prišel France iz službe. Na mizi ga je čakal telegram. Nervozen je bil, ko ga je odpiral. Bral je: -oče umrl pogreb petek 16 h --- Žena se je vrnila iz trgovine. Prebrala je, čeprav ni dobro razumela, mu je tiho stisnila roko. Odrinil jo je.

Vsi trije so se odpeljali z vlakom na pogreb. Težka je bila pot. France je sklenil, da ne pojde več na tuje. Raje strada doma, kot v hladni tujini...

Domov so prišli, ko so očeta že zabijali v krsto. Samo toliko so odkrili pokrov, da je France zadnjič videl očetov obraz. Mati je jokala. "Samo, da si ti spet doma..."

Nihče v domovini razen matere še ni vedel, da je France poročen. Helga se je zato počutila z otrokom med pogrebci kot tujka.

Sprevod je krenil proti cerkvi. Za krsto so stopali mati in France z ženo, otrokom in brati.

Rahel dež je pršel iz nizkih oblakov na razmuceno zemljo. France ni slišal ne molitev, ne pešmi. To po je zrl predse.

Ko je pogledal okrog sebe, je zagledal Marto. Spogledala sta se. France je z očmi pokazal na ženo in otroka. Marta je zardela, povescila oči in se obrnila v stran. Z robcem si je zakrila oči in zajokala. Nihče v množici pogrebcev razen Franceta ni vedel, zakaj ihti...

Bila je že noč, ko so prišli domov. Gosta jesenska megla se je spustila nad polje. France je bil žalosten, toda bil je doma. Mali Franci se je igral z Ivanom, ki je spuščal po sobi vajhen električni vlak. France, mati in Helga so se gledali in niso spregovorili besede.

Drugo jutro se je že navsezgodaj ustavil pred

nišo dolg avto. France je šel ven, da bi pogledal, kdo je prišel. Iz avta je stopil nek uslužbenec iz tovarne, ki ga je štipendirala. Povedal mu je, da ga rabijo in ga povabil, naj se oglasi v tovarni in ostane pri njih. France ni pomišljal. Že prej je mislil na to, da bi ostal doma. Vstopil je v avto in oba sta se odpeljala.

Ivan in Franci, ki sta za vrati poslušala ta razgovor, sta se nasmehnila drug drugemu. Prava prijateljca sta že postala in zdaj sta se objela od veselja, da bosta ostala vedno skupaj.

Lep dan je bil. Sonce, ki je pokukalo iz za hribov, je razgnalo meglo. Bogato je pozlatilo Francetovo domačijo in rojstno vas...

Esare Kdecaj

BIL TUJ SI MI ...

Bil tuj si mi,
 ko nisem te poznal,
 a zdaj življenje bi zate daroval.
 Daroval bi svojo ti mladost,
 vse dneve svojega življenja,
 saj v tebi našel sem radost,
 o, Jagnje Božje večnega življenja!

Samir Josa

Rože

Sredi polja zelenega
fantič mlad prepeva,
v prsih dušo radostno
mu obraz odseva

sredi rožic ljubljениh,
danes še zelenih,
vendar v smrt zapisanih,
s koso pokošenih.

Kdo za vami jokal bi,
rožice nedolžne?
Kot ve danes, jutri mi
bomo pokošeni.

Bajc P.

JERNAČ

Sirena zateglo in žalostno zatuli, pa zopet utihne v poletni soparici. Nad tovarno se vali črn val dima., ki se zviija v brezveterni tišini in se dviga pod nebo. Tedaj se železna tovarniška vrata odpro in ven se vsuje val delavcev. Z resnimi obrazi, ki izražajo trpljenje in izmučenost, stopajo preko dvorišča in hitijo na cesto. Ni smeja. Tega je požrl hrup nenasitnih strojev, teh grmečih pošasti. Koraki množice so potihnili. Vsak hiti proti domu. Le tu pa tam se pojavi kak zakasnel delavec. Med njimi je tudi majhen možiček z rdečim nosom. S hitrimi koraki meri tovarniško dvorišče. Obut je v stare, pončene čevlje, iz katerih mu gleda palec. Obleka je zamazana in raztrgana, polna zaplat. To je Kovačev Jernač. Stanuje precej daleč od tovarne, v majhni, vegasti kolibi z ženo in šestimi otroki. Danes je vesel, ker je dobil mesečno plačo. Naglo hiti po zaprašeni cesti. Pot mu lije s čela. Pri srcu mu je toplo. Roko drži v žepu in krčevito stiska tistih nekaj tisočakov. Vesel je, da bo zdaj lažje preživeljal številno družino. Zadnja hiša v vasi je daleč za njim. Kmalu

se prikaže njegova vas. Jernač stopa kot kak general. Tedaj gre mimo gostilne. V njej se spet oglasí tista neukročena strast po pijači. V grlu ga žge, silno žejo čuti. Denar v roki ga peče. Nek glas mu govori: "Zavij na levo! Zavij malo v gostilno, da si odpočiješ in potešiš najhujšo žejo! Samo malo... Kaj se bo poznalo pri plači tistih nekaj dinarčkov! Tege še žena, ki je tako natančna, ne bo opazila!" - Spetaje mu je govori- ril še n ki drugi glas, mnogo šibkejši od prvega: "Te ni nič sram nesrečnož? Sam sebi hočeš zadostiti; ali ne slišiš joka lačnih otrok? Še kruha nimajo, ki se si privoščiš nekaj, kar ti bo same škodovalo. Bodi pameten in pojdi domov!" Prvi glas je močnejši, prevpije onega šibkejšega. Jernaču so noge kar same zavile v gostilno. S težkimi koraki je stopil v točilnico in sedel za mizo. Mizo klobuk je snel z glave in ga potisnil v kot klopi. Poklical je krčmarico: "Hej Neža, prinesi ga liter, dajsi pogasiti žejo!" Skori priprta vrata je prišla debelušna krčmarica v belem predpasniku. Jernača ni ogovorila, ampak je dala takoj po vino. Jernač je nalil poln kozarec in ga spil v dušku. Zadovoljen si je obližnil brke. Iz žepa je privlekel pipo in jo prižgal. Takoj naliže nov kozarec in pije, pije...

Sonce gre že v zaton, a Jernač sedi še vedno za mizo. Oči ima izbuljene. Poleg njega leži na mizi prazna steklenica in razbit kozarec. Miza vyrkava polito vino, ki kaplja tudi na tla. Jernač vedno bolj poveša glavo, dokler mu trudna ne omahne na mizo. Kmalu se po sobi začuje težko surčanje in se sliva z orenčanjem mih, ki se zaletavajo v okna. Ko krčmarica vidi Jernača, da spi, se približa po prstih in mu iz žepa potegne denarnico. Ve, da je dobil. Jernač danes denar in se je zato pri njej ustavil. Hitro izračuna današnjo vsoto in prišteje še ostale dolgove,

ki jih je Jernač napravil med mesecem. Ko vtakne denarnico nazaj v žep, je prazna. V njej ni niti be liča več. Krčmarica odide po prstih iz sobe. Jernača zbudi šele močno suvanje v ramo. Napol odpre oči in nekaj zagodrnja. Malo dvigne težko glavo, pa jo zopet spusti nazaj. Preveč je pijan, da bi opazil pozno uro. Ne ve, kaj dela, ne ve, da mora oditi. Ne bri ga ga nič. Strezni se šele, koga postavijo ven moč ne krčmarjeve roke. Spomni se, da mora domov. Naglo seže v žep in hlastno tipa. Z groze opazi, da nima več denarja. Hoče nazaj v gostilne. Obupano udarja na gostilniška vrata, a ta se ne vdajo. Z opotekajo čimi koraki se spusti na cesto. Na nebu žari. Zve zde, a on jih ne vidi. V njem se oglasi glas, ki mu ne da miru: "Kaj si storil! Denar, ki so ga zaslu žile tvoje žuljave roke, si zapil. Kaj bo s tvojimi lačnimi otroki?" Jernač se opoteka, pada, kolne. V grlu ga spet žge. Strašna žeja ga muči in mu ne da miru. Jernač začuti, da je v bližini studenec. Sliši rahle šumenje mrzle studenčnice...

Z opotekajočimi koraki gre, se skloni da bi hlas tno pil... pil...

Toda boge ga ne drže. Omahne, ...pade

Zakriči v smrtnem strahu, a šumenje studenca uti ša ta krik, že tako slaboten in hripav.

Glasen krik, ...še en krik, potem pa vse utihne. --- Studenec šumi enakomerno.

Zvezdno nebo žari. Žari v svoji lepoti in objo kuje dušo, ki se je zavezala hudiču in tako žalos tno propadla.

Zdi se, da studenec šumi, kakor bi hotel reči:

KAKRŠNO ŽIVLJENJE, TAKŠNA SMRT ! ---

*Strijelj
goye*

* * *
* * Snežinke * *
* * *

Drobne, milobne, debele, kosmate
 hitite čez trate.
 Padate na zemljo kot milost z neba,
 pokrile že ste pota vsa.
 In vendar vsak vas rad ima,
 kdor se poveseliti zna,
 ker mlado še srce ima.
 Otroci nedolžni loviijo vas,
 podijo in stiskajo, valijo,
 se z vami igrajo,
 srečni so, pristrčno se sm jejo.
 Ve pa letata, letate, podite se, premetate,
 kar same se ponujate,
 veselje, mir prinašate.
 Drobtinice male !
 Ste morda nebeški goštiji ostale,
 da kruha lačnim na zemlji bi dale ?
 Drobtinice male !
 Drobne, milobne, debele, kosmate
 letate, letate, letate trata.
 Toda ljudje so, ki vse jim je preveč,
 jezijo, preklinjajo in godrnjajo,
 še Bog jim je odveč,
 čeprav ga ne poznajo.
 Zato se več solzite in žalostne topite !

Gost

Zanes umevam, česar nisem umel in spoznal
 dolgo: vsa sreča našega življenja je le v tem,
 da se križa ne branimo, ampak ga sprejemamo
 vdano in ga nosimo z ljubeznijo.
 Iskal sem nekdanj tolažbe pri ljudeh in sr
 čni mir, sem sodil, da je doma v veselem smehu
 njih, ki hodijo z roko v roki tam po pravljij
 nih rajih in logih, v toplem siju sonca in lju
 bezni. Zdaj spoznevam: Varal sem se v.

tem. Zato ne iščem več miru in sreče med šum
svetom.

A tudi ne obupavam več. Kadar sem od življe
porižan, kadar sem od prevar in trpljenja upog
poklekam v tihih večerih pred znamenje križa,
prosim Gospoda tolažbe in miru. In glej, ob ne
trepetajoči svetlobi sveče se razjasni tpeče
ce Zvečičarjevo, oči se mu odpro, z veliko, vsec
puščajočo, ljubeznijo vame, na ustih mu zatrep
ta mehki izraz vseobsegajočega sočutja in us
nja, in kakor bi tolažil bolnega otroka, mi gov
nežno in ljubeče: "Pax..."

In v moje srce tolažilno lije tih mir-
MIR BOŽJI...

/Ks. Meško Mir Božji/

=====
Kaj se dogaja na Češkem?

Lanski januar je prinesel veselo vest, d
hovi na Češkoslovaškem dvignili. Stalinistično
do je zamenjala skupina svobodoljubnih domači
cialistov. Ljudje so se zdravili iz težke more
sveže zadihali v svobodnem dnevu. "Začela se j
mlad", so govorili. Tudi škofje in duhovniki so
vrnili iz ječ med svoje vernike. Vsi smo se s
in Slovaki veselili.

Že avgusta pa je kot strela z jasnega zadel
svet novice, da so ČSSR zasedle armade SZ in n
satelitov. Potoptane so bile najosnovnejše č
čanske pravice. Češkoslovaška armada je dobila
velje, naj se ne gane. Zato se je dvignilo ljud
med katerim ni bilo izdajalcev, v enoten morai
odpor. Okupator je začuden obstal. Toda domača
da je začela pod pritiskom popuščati. Sonce se
nagnilo k zatonu, nad Češkoslovaško se je pon
zgrnila noč. Vrnilo se je staro stanje. Le mlad
hi in Slovaki so ostali neomajni. Siti so že n
nih porazov. Že nacisti so zaradi nesloge v dr
in nesposobnosti voditeljev zasedli Češkoslov
brez strela. Tudi lani so se slišale le okupat
ve strojnice, -odgovora ni bilo. Mladino to bol
Menadoma je razsvetlil noč plamen, v katerem

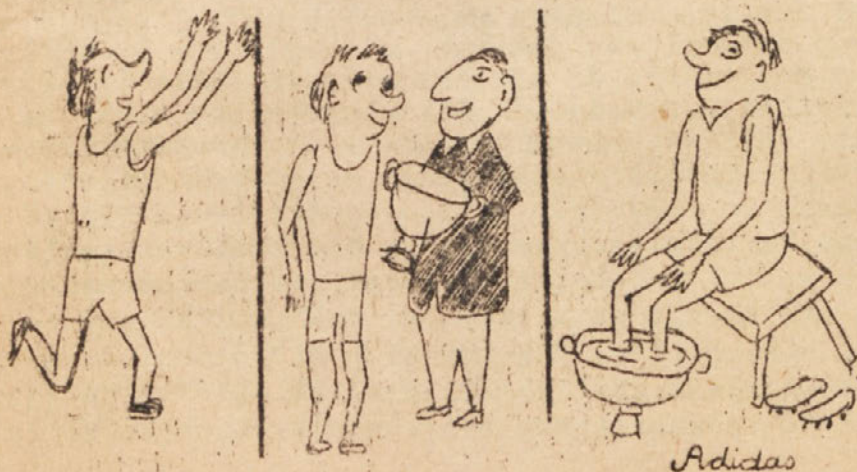
daroval življenje študent Jan Palach. Sežgal se je v protest proti okupatorjevi zasedbi domovine in proti popuščanju svoje vlade. Tako dejanje je navadno znak obupa in fanatizma, Palachova žrtev pa je kljub temu postala simbol odpora proti okupatorju in boja za demokracijo. Palach ni ostal osamljena plamenica.

Ti samozažigi so ponovno razgibali Čeha in Slovake. V njihovih srcih ponovno raste pogum in zaupanje v lastno moč. Zbudila se je tudi Evropa, kateri so bila taka orientalska dejanja tuja, kajti Evropejci "Najbolj spoštujemo človeško življenje". Zato sočustvujemo z mladimi Čehi in Slovaki.

Želimo, da bi kmalu krenili na pot svobode, ne s samouničevanjem, ampak s treznim realizmom in nepopustljivostjo. Jan Palach pa nam bo ostal v trajnem spominu, kajti njegovo dejanje je bilo res dejanje poguma in bolečine ob izgubljeni svobodi.

"V Pragi je urzlo zato," pravijo Čehi in Slovaki, "ker so vrata v Sibirijo odprta." T. D.

DOBITNIK POKALA

Nasa kronika

N A Č R N E M V R H U

V vseh šolah dijaki težko pričakujejo konca prvega polletja, saj vedo, da jih čaka nekaj dni svobode. Toda vipavski semeniščniki te svobode ne pričakujemo, ker vemo, da ne bo počitnic, saj smo bili že za Božič na ta račun več kot teden dni doma. Da pa ni bil prehod iz enega polletja v drugega popolnoma neviden, smo šli na svečnico na Črni vrh, na kratak, toda lep izlet. Srečali naj bi se s črnovrškimi farani.

Črni vrh je zadnje čase zelo obiskan zimsko-turistični kraj. Ima mnogo smučarskih terenov, ki so primerni tako za tiste, ki se šele uče smučarske abecede, kot za odlične smučarje. Da je kraj res živahen, nam je pričala velika množica avtomobilov z domačimi in tujimi registracijami. Vreme nam je malo nagajalo, vendar nam ni vzelo dobre volje.

Pri službi Božji je pel naš zbor. Maševal in pridigal je eden naših predstojnikov. Lepo je govoril Črnovrščem o duhovnikih in duhovniških poklicih, predvsem materam je položil na srce skrb za duhovniške poklice.

Po naši so nas razdelili po skupinah, da smo šli na kosilo v črnovrške domove. To je bilo šele pravo srečanje s farani.

S petimi semeniščniki iz različnih razredov sem bil dodeljen mlademu gospodarju. Peljal nas je na svoj dom. Prijateljsko smo si segli v roke in preden smo prišli do njegove hiše, smo bili že pravi prijatelji. Seveda nekoliko boječe smo sedli za bogato obloženo mizo. Prej smo se še predstavili vsem družinskim članom. Med jedjo je stekel prijeten, ne prisiljen pogovor o zimi, o kmetijstvu, o šoli, o vsem, kar zanima preprostega človeka. Prav razživeli smo se šele po kosilu. Prinesli so nam gramofon, mi pa smo zlezli na veliko in toplo kmečko peč in plesča Mihe Dolžana "Ob kmečki peči" nam ni še nikoli tako ugajala. Mali domači deklici -Štefka in Cirilasta nam pokazali vse svoje punčke, igračke, zbirke

pisanih papirčkov in starejša, ki hodi že v šolo tudi svoje zvezke in - spričevalo (!) Veseli smo se smejaki deklicama, ki sta hoteli enemu ali drugemu izmed nas urediti pričesko po svojem okusu. Naučili sta nas posebne igre z listki, ki sta jo menda sami izumili. Vesele sta protestirali, če smo ju hoteli pri igri opehariti. Tako je potekalo popoldne v veselem razpoloženju in če bi nas nekdo strogo opazoval (?), bi težko ugotovil, kdo je bolj otročji - ali veseli deklici, ali razigrani semeniščniki. Po dolgih, dolgih letih smo spet glasno čitali CICIBANA! Kdaj pa kdaj se je kdo ozrl skozi okno in videl naše sošolce, ki so nosili smuči in sanke navkreber in tako porabili prosti čas. Črnvrški otroci so bili radodarni in so radi posojali smuči in sanke. Tudi mi smo se nameravali iti smučat, toda moč tople peči je bila prevelika in smo vse do litanij ostali na njej. Da smo raje ostali, ampak je dobra gospodinja neprestano nosila na peč z dobrotami obložene krožnike in reči moram, da se že dolgo nisem tako dobro počutil.

Prehitro se je približal čas litanij in morali smo v cerkev. Pelje smo prelepe litanije Matere Božje v Vodopivčevi melodiji.

Še enkrat smo se v Črem vrhu razživel. To pot v vaški gostilni, kjer smo se zbrali skoraj vsi. Nekaj časa smo molče gledali dežne kaplje skozi okno; potem pa smo zapeli, da je bilo veselje. Mladi smučarji, ki so se tudi umaknili pred dežjem, so nam navdušeno ploskali in hvalili naš zbor ter nam naročili celo nekaj pijače. Tako smo lahko videli, da je slovenska pesem še vedno priljubljena. Ne učeno govorjenje, ampak predvsem lepa pesem združuje mlada slovenska srca.

Ne vem, zakaj čas veselja tako hitro mine... Morali smo oditi. Naša skupina se je še enkrat nasmehnila Cilki in Štefki, ki sta mahali na oknu. Potem smo se odpeljali, bogatejši za nekaj

lepih trenutkov.

Bog ve, ali se bomo lahko še kdaj odzvali povabilu prijaznih gostiteljev, ki so dejali: "Kadar boste kaj tu hodili, se le oglasite!"

"Morda", smo dejali in se zahvalili. Bog jim povrni njihova dobroto!

7013

P R E Š E R N O V D A N
V S E M E N I Š Č U

13. decembra lani je minilo petdeset let, odkar smo izgubili našega največjega proznega ustvarjalca - Ivana CANKARJA. V skromen spomin na tega boritelja v areni življenja je bila posvečena naša Prešernova proslava 8. februarja, saj je Cankar poleg Prešerna največji in najmočnejši steber naše literature.

Jedro proslave je bilo pred vanje profesorja in pesnika Franceta Vodnika, ki nam je prikazal pomen Cankarjevega dela za naše umetnostno, kulturno, socialno in nacionalno življenje v začetku tega stoletja. Cankar - berač z belo krizantemo v gumbnici - je bil mejnik. Pretrgal je vezi s preteklostjo, v kateri je bila umetnost dakla in cunjia v rokah spletkarjev.

Cankar se je bojeval za novo umetnost, ki so jo porajali Kette, Murn, Župančič in on sam. Pri tem pa ni zašel v larpurlartizem. Zgodba mora imeti svoj smisel zaradi človeka. Iz arene življenja, ne iz arene literature so se rodila vsa njegova najboljša dela, ki nam pričarajo pred oči dolino Šentflorjansko - simbol Slovenije - in dolgo procesijo beračev, ki se pomikajo za križem. Temne misli! A v Cankarju je bilo obilo idealizma.

Njegova dela so globoko slovenska in obenem vsečloveška. Ljubezen do domovine in matere je poživljala njegovo vero v človeka, ki živi dosledno, vključen v Bžji načrt. MATI, DOMOVINA, BOG! Te so bili Cankarjevi ideali.

Govornik nam je razkril globoke osnove Cankarjeve umetnosti, za kar smo mu iskreno hvaležni.

Akademija so poživile recitacije Cankarje-
vih in Z. Stančičevih pesmi, posebno pa lepo izve-
dené preernove pesmi, ki jih je pe naš moški
zbor: Zdravica, Kam, Lana sije.

Proslava je dopolnila bogata knjižna razsta-
va Cankarjevih del. Videli smo glavne Cankarje-
ve knjige, kot so izhajale v časovnem zapored-
ju - nad loo njegovih del in prevodov, ki nar-
jih je dobrohotno posodila Goriška knjižnica.

Proslava in knjižna razstava sta nas oboga-
tili, saj smo slišali in videki mnogo lepega
in novega.

Milharčič A.

PRISSEL JE ČAS SLOVESA..

Prejšnji mesec je moralo oditi k vojakom se-
dem naših sošolcev. Človek se nerad poslavljaj
časa se ne da ustaviti.

Ob slovesu je srce polno misli, ki jih težko
izraziš. Kar pride na dan, je zelo skromno v
primeri s tistim, kar je v srcu.

Kljub temu smo pripravili poslovilno sloves-
nost. Zbrali smo se v razredu. Naš moški zbor
nas je prijetno presenetil z vencem primernih
pesmi: Zdravica, Vojaki na poti, U boj, Oj, Dober-
dob, Oj ta vojaški boben, Pobratimija. Pel je tu-
di oktet. Vmes smo slišali govore. Prvi je spre-
govoril g, vicerektor, ki je z lepimi in vzpod-
budnimi besedami ublažil bridkost slovesa. Pou-
daril je, da se bo ravno v dobi vojaščine preiz-
kusila njihova zvestoba Bogu in poklicu.

"Vi greste na okope. Na okope življenja! Vi ste
v bojni črti, mi smo vaše zaledje, mi smo vaša
rezerva! Na vas, dragi fantje, bomo mislili,
spremljale vas bodo naše dobre, plemenite želje,
spremljale vas bodo naše molitve. Vaše veselje
bo naša radost, vaša bol naša žalost.

Odhajate. Toda vsak izmed vas, dragi fantje, ne
odhaja ves in ne odhaja za vedno. Ne odhaja
ves: med nami boste še vedno pričujoči in spo-

min na vas hoče biti svež. Tudi ne odhajate za vedno: vrniš se boste, da potem, ko uspešno opravite svoj prvi samostojni življenjski izpit, opravite še tukaj pri nas svoj šolski zrelostni izpit.

In sedaj, dragi fantje, naj vas spremlja Božja pomoč, Božje varstvo in naša najboljša voščila!

Gospod ravnatelj je prikazal slovensko pesem kot nekaj, kar nas je vsa ta skupna leta družilo in razveseljevalo. "Pesem pove več, kot navadna beseda. S pesmijo se poslavljam od vas in če Bog da, vas bomo s pesmijo tudi sprejeli, ko se vrnete." Pesem je povezovala in pestrila tudi našo slovesnost.

Odhajajoče je v našem imenu pozdravil Zoro. Med drugim je rekel: "...Prišel je dan, ko nas zapuščate in ko morate vsak zase kreniti v življenje... Zdaj odhajate, vendar se mi zdi, da življenje nikjer več ne bo tako lepo, kot je bilo tukaj. Prav zato se boste najbrž radi spominjali teh svojih mladih gimnazijskih dni. Vendar življenje terja svoje. Za namen tega skupnega bivanja ni bil ta, da bi ostali skupaj, temveč da bi si pridobili znanja in kreposti in obogatili z ljubeznijo nekega dne stopili v svet kot duhovniki ali kot laiki. Mislim, da bodo ob vrnitvi vaše misli in odločitve, pred katerimi stojite, dozorele.

Zato vam vsi skupaj želimo veliko uspehov v novih preizkušnjah in novih, bogatih spoznanj v tem življenjskem zorenju.

Vem, da vam bo v trdno oporo zavest, da se vas spominjamo v mislih in v pismih in tudi to, da molimo za vas..."

V imenu bodočih vojakov se je poslovil Tone, ki je povedal tudi tole:

"...Čut pravičnosti zahteva, da se vam v imenu odhajajočih iskreno zahvalim za vse, kar ste nam lepega dali. Hvala vam, gospodje predstojniki in profesorji, ki ste nam bili drugi starši, ki ste nas vzgajali in nam posredovali Božjo in človeško modrost.

Hvala tudi vam, prijatelji, ki ste se trudili, da

je bilo naše življenje enoše, bogatejše in srečnejše. Hvala vam !

Mi odhajamo, ostali pa bodo spomin, ki nam jih nihče ne bo mogel vzeti. Vi pa, dragi prijatelji, pogumno stopajte po poti popolnosti, ki je tudi naša pot !

Ko se poslavljamo, želimo, da bi se nekoč zopet vsi sešli na tej poti in končno postali to, za kar smo živeli in delali v semenišču: dobri duhovniki..."

Še enkrat smo se sešli pri večerji. Vzdušje je bilo res družinsko. Precej živahno je bilo in peli smo.

Začuden sem se vprašal: "Ali sploh more biti slovo tako veselo ?..." "Da, takrat še nihče ni mislil na to, da boste odšli, ampak smo bili veseli, da ste še med nami."

Pri večerji je govoril najprej g. rektor, ki je zaželel odhajajočim, da bi se v novem okolju dobro počutili in se tudi srečno vrnili.

Nato je v imenu odhajajočih spregovoril še Ivan :

"...Zdaj odhajamo, vendar čutimo dolžnost, da se vam še enkrat iz srca zakvalimo, saj ste nas kakor s poslovilno slovesnostjo tudi s to večerjo zelo presenetili in tako odhajamo iz semenišča z zares lepimi vtisi. Posebno se zahvaljujem g. ravnatelju in vsem pevcem, pa tudi g. rektorju in g. vicerektorju za tako življenjske besede..."

POZDRAVLJENI, A NE POZARLJENI !!! "

Po večerji smo na hodniku sklenili krog in zapeli. "Nasvidenje še kdaj..." je odmevalo med zidovi.

Še kratek stisk roke, še topel pogled v oči in - odšli ste...

Dragi Ivan, Lojze, Branko, Jože, Francé in Tone, ni vas več med nami. Ostal pa je lep spomin na vas in na leta, ki smo jih preživeli

skupaj.

In želja je v srcu, velika in lepa, :
DA BI BILO ŠE KDAJ TAKO LEPO...

Zvone Kolarič

KRIŽANKA

1	V	2	E	3	S	4	T	5	A	6	L	K			7		8	O	9
10	O	N	O			11	J	A	M	A			12		13	O	K	O	
14	J	O	D			15	D	K				16	R	U	M	E	N		
18	N	J	I	V	A					19	O	P	O	R	E				
20	A	K	T			21	S	I	N										
		23	A	I	A	S						24	R	A	K				
28	Y			29	D	L	E	T	O	30					31	G	O	32	
33	I	34	S	35	T	R	A			36	O	S	L	O					
39	N	A	R	E	K					40	K	A	J	Ž	41	A			
42	O	V	E	S									43	U	M	O	R		
		44	A	N	A					45		46	O						
47	R		T			48	O	S		R					50		51		
52	A	53	A			54	K	R		G			55	L	E	S			
56	J				57	O	D			58	L	59							
		60	J	A	N					61	T	E	S	T	O				

Vodcravno: 1. sveč enice bovinje Veste/gen.plur/
 2. pošteno-10. osebni zaimek-11. vdolbina-13. or-
 gan vida-14. element (J)-15. DE-16. pobarvan z e-
 no od osnovnih barv-18. obdelana zemlja-19. na-
 slonila-20. dokument-21. bližnji sorodnik-23. gr-
 ški junak-26. členonožec-29. mizarско orodje-
 31. avtomobilska oznaka za Gorico-33. naš polc-
 tok-36. norveško glavno mesto-39. diktat-40. baj-
 ta, kočča-42. žitarica-43. umor-44. žensko ime-45.
 prostori-48. nasprotno od "wilo"-50. osebni zai-
 mek-52. žensko ime-54. geometrijski lik-55. drva
 56. osebni zaimek/akuz./-57. vprašalni zaimek
 58. moško ime-60. češki upornik (liška...)-61. masa
 za kruh-

Navpično: 1. boj-2. "cvek"-3. izreči sodbo-4. žilva
 riča-5. barva-6. kilometer-7. omejen prostor-8. ru-
 mejo-rjava barva-9. posoda-12. Mojzesov spremlj-
 valec-17. nada-22. moško ime-24. naslov (hrvatsko)
 25. tnan slovenski ansambel-27. kilogram-28. al-
 koholna pijača-30. nadležna žuželka-34. naša re-
 ka-35. zgornja soška dolina-37. moško ime-38. mo-
 ško ime-41. dva vokala-45. glavni števnik-46.
 glasbilo v cerkvi-47. nebesa-48. organ vida-49.
 jeza-50. moško ime-51. latinski osebni zaimek-
 59. nemški osebni zaimek

Lojze B.

SPOROČILO UREDNIŠTVA

Mesec je minil in pred vami je druga števil-
 ka Isker. Hvala vsem, ki ste sodelovali pri nje-
 nem oblikovanju.

V tej številki začenjamo novo rubriko. V njej
 vas bomo seznanjali z zanimivimi dogodki v se-
 menišču in v zvezi z njim. Vabimo vas, da sode-
 lujete v tej rubriki tudi tisti, ki nimate do-
 volj fantazije in posuma za pisanje novih
 zgodb. Prihodnjič bomo začeli še z eno novo ru-
 briko: PLANINE VABIJO. Ta bo razveselila navdu-
 šene planince, ki jih v semenišču ni malo.

Na ANKETO, ki smo jo razpisali v prvi številki, smo dobili 52 odgovorov. Vzeli ste jo kar resne in iz nje smo dobili veliko predlogov, ki jih bomo u poštevali kolikor bo mogoče.

Razpisujemo natečaj za opremo naslovne strani. Vsi, ki imate smisel za risanje, nam pošljite svo je osnutke, ki naj čimbolj ustrezajo naslovu lista. Najboljši osnutek bomo uporabili pri izdelavi naslovne strani, ki bo ostala stalna in jo bomo pozneje tiskali v barvah.

Veseli bomo vsakega pisma. Naj vam predstavimo od lomek iz pisma, ki smo ga prejeli z Uredništva DRUŽINE: "Razveseljivo je, da ste začeli izdajati svoj list. Med slovenskimi duhovniki je bilo vedno precej literatov. Naj se talenti že zgodaj pokažejo in vadijo! List na bo imel pomen za tiste, ki sicer nimajo žilice, pa se bodo v svojem listu učili pravilnega izražanja. Večkrat pri nekaterih duhovnikih tega pograšamo. Zato vaš list toplo p^o zdravljamo." --- Pisali so nam tudi malosemeniščniki iz Ljubljane, ki so pripravljeni sodelovati z nami in bodo začeli izdajati tudi svoj list.

Tretja številka ISKER bo izšla predvidoma pred velikonočnimi prazniki, zato nam čimprej pošljite svoje prispevke!

Le pogum in- pero v roke !

UREDNIŠTVO

=====

ISKRE - glasilo slovenskih semeniščnikov v Vipavi
Ureja uredniški odbor: Kokalj Zvone, Ramuta Jože,
Milharčič Lojze in Stržaj Jože ;
Odgovorni svetovalec: dr. Tone Požar ;
Naslov uredništva: Vipava 149., p, Vipava ;
Naslovna stran in likovna oprema: Andrej Sever ;
Tiskano v 175 izvodih; tiska Zoro & Co.

=====

Ljubljana